

ПРОБЛЕМАТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ ПІДПРИЄМСТВА

© 2019 ТАНЧАК Я. А., МИКОЛИШИН М. М.

УДК 330.131.7:336
JEL Classification: D81

Танчак Я. А., Миколишин М. М.

Проблематичні аспекти розвитку страхування фінансових ризиків підприємства

Мета статті полягає у дослідженні, вивченні та комплексному вирішенні проблематичних аспектів розвитку страхування фінансових ризиків підприємства. Аналізуючи, систематизуючи й узагальнюючи наукові праці багатьох учених, було розглянуто характерні ознаки та класифікацію фінансових ризиків, систематизовано трактування терміна «ризик» за різними теоріями. В результаті дослідження було проведено аналітичну оцінку страхування фінансових ризиків в Україні за I півріччя 2017–2019 років. Вивчено класифікацію програм та умов страхування фінансових ризиків різних страховиків. Проведено детальний аналіз проблем страхування фінансових ризиків в Україні та запропоновано шляхи їх вирішення з метою вдосконалення та ефективного розвитку цього виду страхування. Перспективами подальших досліджень у цьому напрямі є вивчення ступеня зацікавленості в цьому виді страхування зі сторони підприємств. Адже, знаючи ступінь зацікавленості та необхідності підприємств у страхуванні фінансових ризиків, страхова компанія зможе розробити подальшу стратегію продажу та розвитку такого виду страхування. Кожне підприємство повинно розуміти роль страховика в їхній діяльності, наскільки небезпечними для їхнього функціонування є фінансові ризики, тому важливо, щоб суб'єкти господарювання та діяльність, якою вони займаються, були застраховані від цих ризиків. Також важливим є розвиток цього сегмента страхового ринку для зміцнення національної економічної системи, тому державі теж варто підтримати цей вид страхування.

Ключові слова: ризик, страховик, фінансовий ризик, страхувальник, страхова компанія, страхування.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2019-4-193-199>

Рис.: 3. **Табл.:** 3. **Бібл.:** 8.

Танчак Ярина Андріївна – кандидат економічних наук, доцент, кафедра фінансів, банківської справи та страхування, Львівський навчально-науковий інститут ДВНЗ «Університет банківської справи» (просп. Т. Шевченка, 9, Львів, 79005, Україна)

E-mail: jarunatanchak@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1787-4516>

Миколишин Марта Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент, кафедра фінансів, банківської справи та страхування, Львівський навчально-науковий інститут ДВНЗ «Університет банківської справи» (просп. Т. Шевченка, 9, Львів, 79005, Україна)

E-mail: marta_1986@ukr.net

УДК 330.131.7:336
JEL Classification: D81UDC 330.131.7:336
JEL Classification: D81

Танчак Я. А., Миколишин М. М. Проблематичные аспекты развития страхования финансовых рисков предприятия

Цель статьи заключается в исследовании, изучении и комплексном решении проблемных аспектов развития страхования финансовых рисков предприятия. Анализируя, систематизируя и обобщая научные труды многих ученых, были рассмотрены характерные признаки и классификация финансовых рисков, систематизированы трактования термина «риск» по разным теориям. В результате исследования была проведена аналитическая оценка страхования финансовых рисков в Украине за I полугодие 2017–2019 годов. Изучены классификация программ и условия страхования финансовых рисков различных страховщиков. Проведен детальный анализ проблем страхования финансовых рисков в Украине, и предложены пути их решения с целью совершенствования и эффективного развития данного вида страхования. Перспективами дальнейших исследований в этом направлении является изучение степени заинтересованности в данном виде страхования со стороны предприятий. Ведь, зная степень заинтересованности и необходимости предприятий в страховании финансовых рисков, страховая компания сможет разработать дальнейшую стратегию продажи и развития данного вида страхования. Каждое предприятие должно понимать роль страховщика в их деятельности, насколько опасными для их функционирования являются финансовые риски, поэтому важно, чтобы субъекты хозяйствования и деятельность, которой они занимаются, были застрахованы от этих рисков.

Tanchak Y. A., Mykolyshyn M. M. Problematic Aspects in Developing Insurance of Enterprise Financial Risks

The aim of the article is to investigate, research and comprehensively solve problematic aspects in developing insurance of enterprise financial risk. By analyzing, systematizing and generalizing scientific works of a number of researchers, the characteristic features and classification of financial risks are examined, and the interpretations of the concept "risk" in view of various theories are systematized. The result of the study is an analytical assessment of financial risks insurance in Ukraine for the first six months during the period of 2017–2019. The classification of programs and terms of financial risks insurance offered by various insurers are studied. A detailed analysis of the problems of financial risks insurance in Ukraine is carried out, and ways to solve them with the aim to improve and efficiently develop this type of insurance are proposed. The prospect for further research in this area is studying the degree of interest of enterprises in this type of insurance. Since, knowing the degree of their interest and the need for insuring financial risks, the insurance company will be able to develop its further strategy for selling and developing this type of insurance. Each enterprise should understand the role of the insurer in its activities and the degree of financial risks that threat their functioning. Therefore, it is important that business entities and activities they carry out be insured against these risks. It is also important to develop this segment of the insurance market to strengthen the national economic system, thus, the state should also support this type of insurance.

Также важным является развитие данного сегмента страхового рынка для укрепления национальной экономической системы, поэтому государству тоже стоит поддержать этот вид страхования.

Ключевые слова: риск, страховщик, финансовый риск, страхователь, страховая компания, страхование.

Рис.: 3. Табл.: 3. Библ.: 8.

Танчак Ярина Андреевна – кандидат экономических наук, доцент, кафедра финансов, банковского дела и страхования, Львовский учебно-научный институт ГВУЗ «Университет банковского дела» (просп. Т. Шевченко, 9, Львов, 79005, Украина)

E-mail: jarunatanchak@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1787-4516>

Миколишин Марта Михайловна – кандидат экономических наук, доцент, кафедра финансов, банковского дела и страхования, Львовский учебно-научный институт ГВУЗ «Университет банковского дела» (просп. Т. Шевченко, 9, Львов, 79005, Украина)

E-mail: marta_1986@ukr.net

Keywords: risk, insurer, financial risk, insurant, insurance company, insurance.

Fig.: 3. Tabl.: 3. Bibl.: 8.

Tanchak Yaryna A. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of Finance, Banking and Insurance, Lviv Educational-Scientific Institute of the University of Banking (9 T. Shevchenko Ave., Lviv, 79005, Ukraine)

E-mail: jarunatanchak@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1787-4516>

Mykolysyn Martha M. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of Finance, Banking and Insurance, Lviv Educational-Scientific Institute of the University of Banking (9 T. Shevchenko Ave., Lviv, 79005, Ukraine)

E-mail: marta_1986@ukr.net

Вступ. Практично кожного дня підприємства працюють під дією різноманітних ризиків, які впливають на ефективність роботи та кінцевий результат суб'єктів господарювання. Серед усієї системи ризиків особлива роль належить фінансовим ризикам. Адаже будь-яка фінансова діяльність пов'язана з ризиком, тому питання їхнього страхування є одним із найактуальніших шляхів управління ризиками та побудови стабільної економіки.

Проблема мінімізації ризиків підприємства досліджувалась у працях багатьох українських та іноземних науковців і економістів. Однак на особливу увагу заслуговують праці таких науковців, як: Андрейчиков А. М. «Еволюція поглядів на проблему ризику в економічній науці», Гринчишин Я. М. «Стан та перспективи розвитку страхового ринку України», Громов А. Є. «Особливості страхування фінансових ризиків в Україні», Клімович І. М., Козел С. А. «Проблеми страхування фінансових ризиків в Україні», Масло А. І. «Економічна сутність, класифікація ризиків як об'єкту управління на біржовому товарному ринку», Філонюк А. Ф. «Для підвищення ефективності страхового ринку України необхідна його реструктуризація» [1–5; 8]. Перелічені науковці в своїх працях досліджували більш теоретичні аспекти фінансових ризиків та особливості їх страхування, зокрема, акцентували увагу на: визначення поняття «фінансовий ризик», їхньої класифікації, притаманних ознаках фінансових ризиків, історії виникнення, зародження та розвитку цього поняття. Однак у перелічених вище працях не достатньо розкрито практичну сутність проблеми страхування фінансових ризиків підприємства, тобто не повною мірою вивчено особливості та проблематичні аспекти страхування фінансових ризиків підприємства в межах кожної страхової компанії та більшу увагу варто було б приділити розробленню конкретних шляхів вирішення досліджуваної проблеми.

Отже, враховуючи численні дослідження, на сьогодні більш детального вивчення потребує проблема страхування фінансових ризиків підприємства, визначення основних бар'єрів, які перешкоджають розвиватись фінансовому страхуванню, а отже, актуальною є побудова ефективної моделі вирішення цієї проблеми.

Мета статті полягає у дослідженні, вивченні та комплексному вирішенні проблематичних аспектів розвитку страхування фінансових ризиків підприємства.

Виклад основного матеріалу. Беручи до уваги те, що питання фінансових ризиків досліджене й описане в працях багатьох науковців, на сьогодні все ж відсутнє єдине трактування цього поняття, тобто кожен науковець по-своєму розуміє і трактує його.

Загалом у словниках багатьох країн слово «ризик» живається у подібних формах, а саме: в англійській мові – «risk», французькій – «risque», німецькій та чеській – «risiko» італійській – «richio», іспанській – «riesgo», фінській – «riski», албанській – «rezik», румунській – «risk», болгарській та російській – «риск». Схожість термінів свідчить про єдиний корінь походження з грецької «ridsikon», «ridsa», яке виник на базі латинського терміна «resecum» – небезпека або скеля [5, с. 1]. Досліджуючи й аналізуючи погляди науковців стосовно цього поняття, систематизовано трактування терміна «ризик» за різними теоріями (рис. 1).

З рис. 1 можемо зрозуміти, як розвивалось і видозмінювалось це поняття. Так, якщо спочатку поняття «ризик» розглядалось з точки зору відсотків, зарплати, то децю пізніше його суть вдосконалилась, і воно більше стосувалося бізнесу, підприємництва, страхування чи фінансів. На сьогодні існує ціла наука – ризикологія, яка на основі математичних і статистичних методів вивчає і досліджує причини виникнення ризиків, їх особливості та шляхи мінімізації.

Варто сказати, що ризикам притаманні три ознаки, які характеризують це поняття, а саме: невизначеність, можливість і загроза чи небезпека. В системі ризиків важлива роль належить фінансовим ризикам, адже саме вони впливають на фінансово-господарську діяльність підприємства, і від них залежить кінцевий результат діяльності суб'єктів господарювання. Фінансовий ризик є складною фінансовою категорією, яка має свої особливості та причини виникнення. Ознаки фінансового ризику подані на рис. 2.

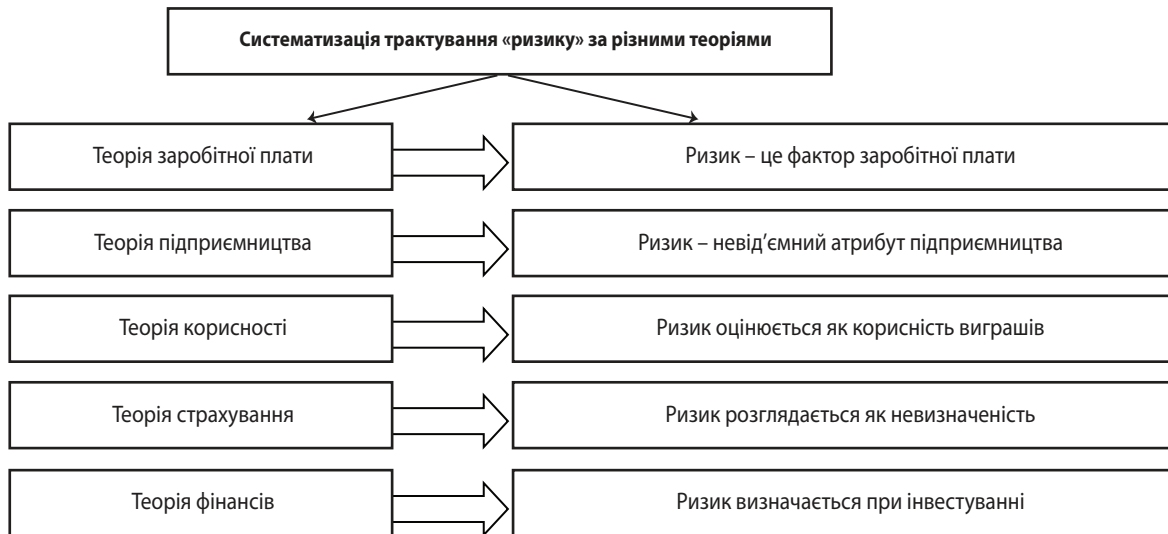

Рис. 1. Систематизація трактування терміна «ризик» за різними теоріями

Джерело: складено авторами на основі [1, с. 47]

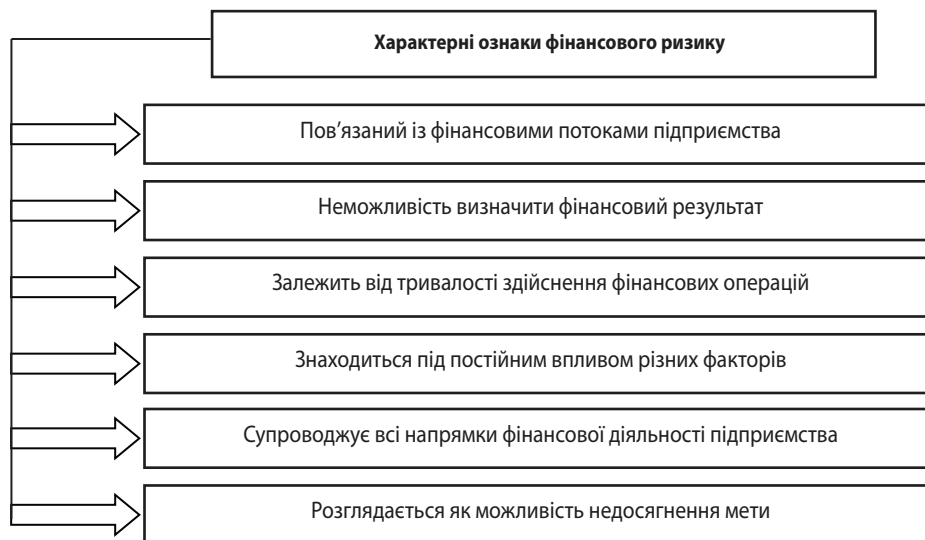

Рис. 2. Характерні ознаки фінансового ризику

Джерело: складено авторами на основі [4]

На нашу думку, основними причинами виникнення фінансового ризику є: економічна криза, інфляція, політичні чинники, зростання витрат на підприємстві, конкуренція, нестабільна економічна ситуація в країні, стрімкі коливання обмінних курсів валюти, неефективне державне регулювання банківської облікової ставки, зниження цін на світовому ринку, неефективна система менеджменту фінансовою політикою.

Для того щоб убезпечити підприємство від настання можливого ризику чи для його мінімізації, важливим є класифікація фінансових ризиків, щоб чітко розуміти, яких заходів потрібно вживати (рис. 3).

Як бачимо, підприємство стикається з безліччю видами фінансових ризиків. Важливим у цьому плані є наявність ефективної системи їх мінімізації. Серед методів і джерел убезпечення підприємства від ризиків вагома

роль належить страхуванню фінансових ризиків. Однак в Україні цей сегмент страхового ринку не розвинутий відносно Європи. Для виявлення проблематичних аспектів у цій сфері проведемо аналіз сучасного стану страхування фінансових ризиків.

За перше півріччя 2019 року чисті страхові премії за страхуванням фінансових ризиків становили 1317,5 млн грн, що на 472,6 млн грн більше, ніж у першому півріччі 2018 року, тобто зросли на 55,9 %. Однак у 2018 році відносно 2017 року цей показник скоротився на 9,1 млн грн. Відповідно до чистих премій за перше півріччя 2019 року зросли і виплати зі страхування фінансових ризиків – на 92 млн грн (11,6 %) і становили 887,8 млн грн. Кількість укладених договорів страхування фінансових ризиків в 2018 році зменшилась на 1184,3 тис. одиниць (до 5803,4 тис. одиниць) порівняно з відповідним показником

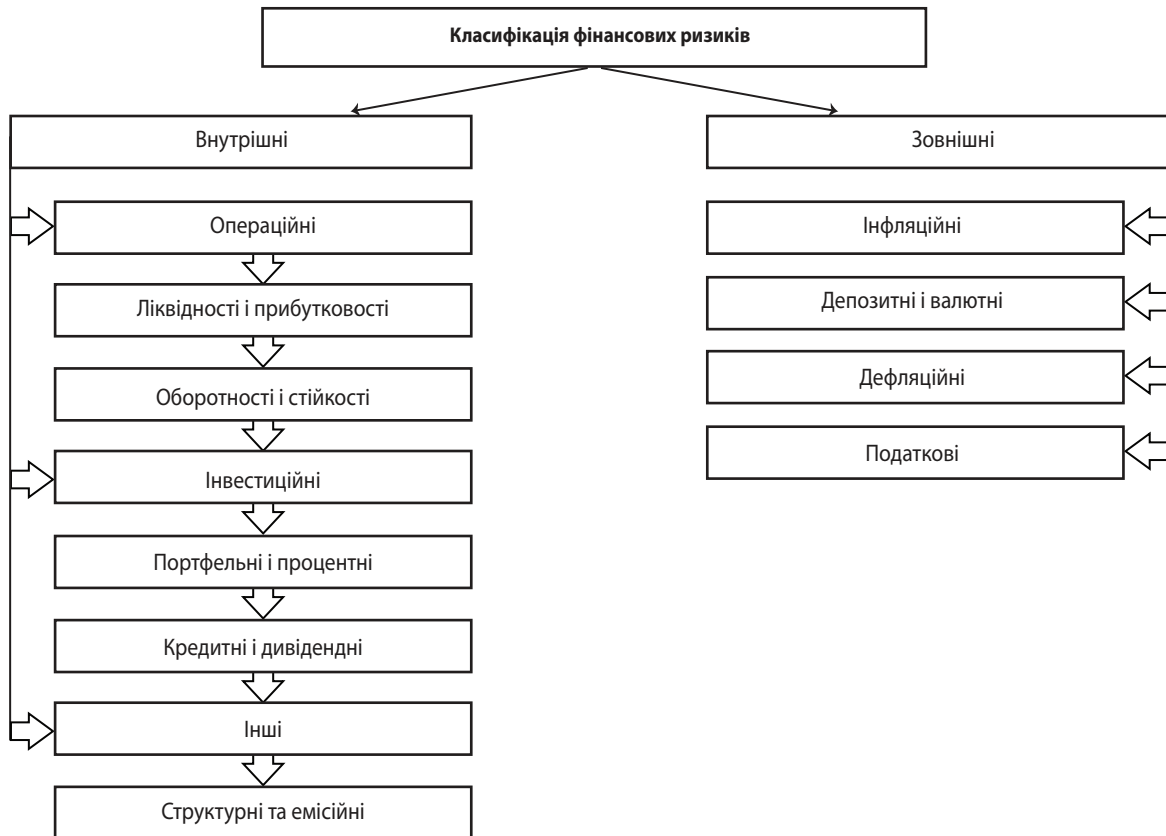

Рис. 3. Класифікація фінансових ризиків

Джерело: складено авторами на основі [3, с. 285]

станом на 31.12.2017 р. У першому півріччі 2019 року цей показник збільшився на 46,3 тис. одиниць (до 3081,9 тис. одиниць) порівняно з відповідним показником станом на кінець I півріччя 2018 року [6]. Що стосується перестраховання фінансових ризиків – 1296,2 млн грн, або 14,4 % (станом на 30.06.2018 – 1 742,9 млн грн, або 20,9 %). Як бачимо, цей показник зменшився на 6,5 % (табл. 1).

Як бачимо, з кожним роком ринок страхування фінансових ризиків в Україні показує кращі результати, однак, попри позитивну динаміку, все ж йому є куди розвиватись.

Перш ніж погодитись на страхування фінансових ризиків, підприємству варто звернути увагу на багато факто-

рів і зважити всі позитивні та негативні сторони. Одним із таких факторів є проведення детального аналізу програм страхування фінансових ризиків (табл. 2).

Як бачимо страхові компанії можуть приймати на страхування багато видів фінансових ризиків, однак підприємству потрібно розуміти, який саме вид фінансового ризику найбільш ймовірно може його спіткати, виходячи зі специфіки діяльності суб'єкта господарювання. Визначивши, який ризик має найбільшу ймовірність статися, підприємство повинно проаналізувати ще кілька факторів, серед яких важливе місце належить надійності страхової компанії. Визначаючи цей показник, підприємству до уваги слід брати тривалість професійної діяльності страховика на ринку, своєчасність і повноту виплати страхувальни-

Таблиця 1

Аналітична оцінка страхування фінансових ризиків в Україні за I півріччя 2017–2019 років

Показники	Роки			Темпи приросту 1 півріччя 2019 / 1 півріччя 2018 р.	
	1 півріччя 2017 р.	1 півріччя 2018 р.	1 півріччя 2019 р.	млн грн	%
Чисті страхові премії	914,6	844,9	1317,5	472,6	55,9
Чисті страхові виплати	671,6	795,8	887,8	92,0	11,6
Перестраховання	1773,8	1742,9	1296,2	-446,7	6,5%
Кількість укладених договорів, тис. од.	1323,2	3035,6	3081,9	46,3	

Джерело: складено авторами на основі [6]

Класифікація програм страхування фінансових ризиків

Назва	Страхова сума	Сутність ризику
Страховання інвестиційного ризику	Сума очікуваного інвестиційного доходу	Неотримання в повному розмірі очікуваного доходу або взагалі його втрата при неправильному проведенні експертної оцінки доходу, чи невиконання всіх запланованих робіт
Страховання втрати прибутку	Запланований прибуток	Зменшення прибутку в наслідок страхових випадків
Страховання ризику неповернення кредиту	Тіло кредиту з відсотками	Невиконання умов кредиту по поверненні отриманої в позику суми із відсотками
Страховання ризику невиконання умов тендерної документації	Величина тендерної суми	Невиконання умов тендерних торгів
Страховання ризику неплатежу	Вартість наданих послуг, виконаних робіт, реалізованих товарів	Невиконання чи неналежне виконання зобов'язань перед страхувальником за виконані роботи, реалізований товар чи надані послуги

Джерело: складено авторами на основі [2, с. 624]

кам при настанні страхового випадку-фінансового ризику та дослідити умови страхування фінансових ризиків, адже кожна страхова компанія, беручи на відповідальність той

чи інший ризик від страхувальника, висуває від себе зворотні вимоги та умови, за яких вона погодиться на страхування запропонованого об'єкта (табл. 3).

Таблиця 3

Аналіз умов страхування фінансових ризиків

№ з/п	Назва компанії	Наявність ліцензії	Особливі умови	Тариф, %
1	Уніка	+	+	0,5-3,8
2	PZU Україна	+	+	-
3	Універсальна	+	+	0,5-3
4	АХА Страхування	+	-	0,6-2
5	Провідна	+	+	0,1-5,0
6	ТАС СГ	+	-	0,8-4

Джерело: складено авторами на основі [6]

Аналіз показує, що лише дві з шести проаналізованих компаній мають спеціальні умови для страхування фінансових ризиків.

У таблиці подані найпопулярніші та найбільші страхові компанії із певного виду страхування, однак на сьогодні практично кожна страхова компанія має ліцензію на ведення діяльності зі страхування фінансових ризиків, проте не інформує підприємства про це, а більше рекламує саме майнове страхування. Отже, якоюсь мірою це є причиною того, що страхувальники не зацікавлені в страхуванні фінансових ризиків.

Майже всі проаналізовані вище страхові компанії в цій частині страхування до фінансових ризиків відносять:

- ризику втрати прибутку, якого може зазнати підприємство за умови невиконання контрагентом або несвоєчасного виконання умов договору поставки продукції чи виконаних послуг;
- ризик кредитів, що виникає при неповерненні позичальником тіла кредиту та не сплаті відсотків по ньому;
- ризик понесення збитків внаслідок неповернення йому майна в обумовлений договором строк;

- ризику понесення страхувальником збитків у зв'язку з перервою у виробництві з причин, вказаних у договорі страхування;
- ризик невиконання банківських гарантій;
- ризику втрати електронних баз даних;
- ризик понесення страхувальником збитків внаслідок неможливості зареєструвати майнові права в порядку, передбаченому чинним законодавством України;
- ризик непередбачених фінансових втрат у зв'язку з втратою багажу;
- ризик понесення фінансових втрат під час розрахунку платіжними картками;
- ризику отриманих збитків підприємством при неочікуваній зміні цінової політики та системи виробництва.

Що стосується особливих умов, практично кожна страхова компанія, укладаючи договір, їх прописує. Переважно в особливих умовах визначаються умови, за яких страховик буде чи не буде здійснювати виплату відшкодування при настанні страхового випадку, передбаченого договором. До особливих умов добровільного страхування фінансових ризиків належать:

- титульне страхування, держателів банківських карт, пов'язані з перервою у діяльності (PZU Україна);
- при здійсненні банківської діяльності, ризики, які виникають при зміні строків перебування за кордоном, титульне страхування (УНІКА);
- ризик викрадення платіжних карток, ризик збитків, пов'язаних з перервою у діяльності підприємства чи припинення права власності на майно (УНІВЕРСАЛЬНА);
- ризик збитків внаслідок перерви у господарській діяльності чи припинення права власності на майно, ризик непередбачених фінансових збитків (ПРОВІДНА).

Як бачимо, в Україні страхові компанії беруть на страхування фінансові ризики, однак практично кожна із них має свої особливі умови взяття такого об'єкта на страхування. Тому для страховальника важливо знати про ці особливі умови, щоб в подальшому без затримки і в повному розмірі отримати відшкодування від страховика при настанні певного виду фінансового ризику. Однак далеко не всі страхові компанії висвітлюють ці особливі умови на своїх сайтах і неохоче про них інформують, тому інколи страховальники про них і не знають. У такій ситуації необхідно, щоб нормативно-правові акти змушували страховальників оприлюднювати свої особливі умови на сайтах, а страховальник уважно читав договір страхування. Це, своєю чергою, вплине на розвиток вітчизняного страхового ринку в частині страхування фінансових ризиків.

Крім того, існують розбіжності між страховими компаніями стосовно правил страхування фінансових ризиків, що ускладнює саму процедуру страхування. Тому, як зі сторони страховика, так і зі сторони страховальника, було б добре уніфікувати правила страхування фінансових ризиків. Для страховальників доцільно було б побачити не лише страховий тариф, але й методику його розрахунку. Це вплине на рівень відкритості і прозорості страховика і зростання довіри до страхових компаній. Також увагу слід звернути на те, щоб правила страхування писалися більше детально, тобто прописати всі нюанси із виплати страхових відшкодувань.

Важливим бар'єром, який заважає ефективно розвиватись страхуванню фінансових ризиків в Україні, є складність процедури, яка вимагає від страховальників великий пакет документів. Крім того, страховик вимагає, щоб контрагент страховальника надав високоліквідну заставу, а це зробити є вкрай важко. Також доволі часто на такий вид страхування встановлюються високий рівень франшизи. Проблемою є також те, що не всі фінансові ризики може взяти на страхування страховик, адже страхові компанії мають різні фінансові можливості і не завжди хочуть ризикувати, беручи той чи інший об'єкт на страхування.

Особливою проблемою у всіх сферах, не лише в страхуванні, є недосконалість нормативно-правової бази. Закон чітко повинен визначати умови страхового відшкодування, адже страхова компанія має лише опосередковані відносини з банком-кредитором, а, як свідчить практика, позичальники часто не повертають кредит, що змушує страховика здійснювати це замість них.

Негативним є те, що страховальники оцінюють страховий ринок в Україні як майданчик для спекуляцій. От і вітчизняні підприємці теж намагаються отримати дохід від страхування фінансових ризиків, наприклад, страхуючи дороговартісний проект, тим самим передаючи всі ризики, пов'язані з ним? на страховика, а самі проводять різного роду фінансові схеми, щоб отримати додатковий незаконний дохід.

Варто наголосити на тому, що страхові компанії самі неохоче беруться страхувати фінансові ризики, оскільки страховальниками по такому виду страхування виступають лише банки або ж великі підприємства. А це трудомістка процедура, адже, перш ніж взятись страхувати такий ризик, страховик мусить перевірити багато фінансових показників свого клієнта, інколи й потрібно залучати інші служби для допомоги.

Детального вдосконалення потребує Закон України «Про страхування», зокрема, частини страхування фінансових ризиків, оскільки інформація, подана в цьому законі, характеризується нечіткістю та незрозумілістю для потенційних клієнтів страхової компанії, підприємств, фінансових установ і звичайних громадян України.

Вагомою причиною нерозвитку вітчизняного страхового ринку є відсутність Фонду гарантування виплат страховальникам. Так, на нашу думку, створення такої структури дозволило б підвищити рівень довіри до страховиків зі сторони страховальників. Зауважимо, що важливим є також те, щоб страхова компанія мала перестраховика, який забезпечить інтереси страховика та виплати страховальникам. Ризик виплати страхового відшкодування або страхової суми, прийнятий на себе страховиком за договором страхування фінансових ризиків, може бути ним застрахований повністю або частково у іншого страховика (страховиків) за укладеним з останніми договором перестраховування. Перестраховування є гарантією забезпечення фінансової стійкості страховика [7, с. 34].

Розвиток ринку страхування фінансових ризиків в Україні неможливий без андеррайтингу на високому рівні та висококваліфікованого персоналу.

Страховий ринок України складає менше одного відсотку ВВП, що явно недостатньо для країни, що взяла курс на євроінтеграцію. Відночас він виконує ряд соціально значущих суспільних завдань і має великий потенціал розвитку. Нині повній реалізації цього потенціалу перешкоджають такі причини: відсутність цілісної державної програми розвитку страхового ринку, що не дає можливості визначити стратегічні завдання і виробити єдиний підхід до їх вирішення; фактична відсутність на ринку нових масових видів страхування; жорстка зарегульованість страхового ринку, з одного боку, та можливість двоякого тлумачення вимог і положень законодавства, з іншого; низька капіталізація компаній, відсутність або недостатність високоліквідних активів; демпінг і недоброросвісна конкуренція за відсутності відповідальності за їх застосування; надмірна бюрократизованість і зарегульованість багатьох процедур, відсутність механізмів швидкого реагування на ситуацію на ринку [8].

Висновок. У статті проведено дослідження ринку страхування фінансових ризиків і виявлено основні пере-

шкоди для ефективного розвитку цього сегмента страхового сектора. В результаті можемо запропонувати такі шляхи для вдосконалення й ефективного розвитку вітчизняного ринку страхування в частині страхування фінансових ризиків:

1. Вдосконалення нормативно-правової бази в частині страхування фінансових ризиків.
2. Інформування та роз'яснення населенню необхідності страхування фінансових ризиків.
3. Підтримка держави.
4. Створення належної та ефективної системи гарантування виплат при настанні страхового випадку. Наявність у страховика перестраховика чи Фонду гарантування виплат страхувальникам.
5. Підвищення рівня надійності страхових компаній.
6. Спрощення процедури страхування фінансових ризиків.
7. Підвищення рівня зацікавленості в реалізації цього виду страхування серед страхових компаній.
8. Розвиток андеррайтингу та професійна підготовка, а також перепідготовка персоналу страхових компаній.
9. Детальний контроль над страховими посередниками.
10. Ліквідація неплатоспроможних компаній.
11. Контроль над своєчасним і повним виконанням страховими компаніями своїх зобов'язань перед страхувальниками.

Отже, з проведеного дослідження можемо сказати, що проблеми існують, однак не має таких проблем, які не можна було б вирішити. Вітчизняний страховий ринок не розвинений у жодному виді страхування, однак перспективи його розвитку очевидні. Якщо послідовно й ефективно вирішувати проблеми, можна досягнути рівня європейського страхового ринку. Однак потрібно розуміти, що це клопітка робота не одного року, адже вдосконалення та реформування потребують всі проблематичні частини страхового ринку – від нормативно-правової бази і до кадрової політики страхових компаній. Запропоновані рекомендації можуть бути реалізовані страховими компаніями в своїй практичній діяльності для забезпечення ефективного розвитку та популяризації страхування фінансових ризиків.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрейчикова А. М. Еволюція поглядів на проблему ризику в економічній науці. *Економічний вісник*. 2014. № 1. С. 38–49
2. Гринчишин Я. М., Прокопюк А. В. Стан та перспективи розвитку страхового ринку України. *Молодий вчений*. 2017. № 3 (43). С. 622–626.
3. Громова А. С., Яковенко К. А. Особливості страхування фінансових ризиків в Україні. *Young Scientist*. 2018. № 5 (57). С. 285–288.
4. Клімович І. М., Козел С. А. Проблеми страхування фінансових ризиків в Україні. URL: http://www.rusnauka.com/36_PWMN_2010/Economics/77165.doc.htm
5. Масло А. І. Економічна сутність, класифікація ризиків як об'єкту управління на біржовому товарному ринку. *Ефективна економіка*. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4749>
6. Статистика страхового ринку України // Форіншурер. URL: <https://forinsurer.com/stat>
7. Танчак Я. А. Необхідність створення фонду гарантування виплат за договорами страхування життя // Інтеграція України у європейський та світовий фінансовий простір: зб. тез XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 18 трав. 2018 р.). Львів: Львівський інститут ДВНЗ «Університет банківської справи», 2018. С. 34.
8. Филонюк А. Ф. Для повышения эффективности страхового рынка Украины необходима его реструктуризация // Фориншурер: страхование. URL: <http://forinsurer.com/public/15/01/27/4707>

REFERENCES

Andreichykova, A. M. "Evolutsiia pohliadiv na problemu ryzyku v ekonomichnii nauzi" [The Evolution of Views on the Problem of Risk in Economic Science]. *Ekonomichnyi visnyk*, no. 1 (2014): 38-49.

Filyonyuk, A. F. "Dlya povysheniya effektivnosti strakhovogo rynku Ukrainy neobkhodima yego restrukturyzatsiya" [To Improve the Efficiency of the Insurance Market of Ukraine, its Restructuring is Necessary]. *Forinsurer: strakhovaniye*. <http://forinsurer.com/public/15/01/27/4707>

Hromova, A. Ye., and Yakovenko, K. A. "Osoblyvosti strakhuvannia finansovykh ryzykiv v Ukraini" [Features of Financial Risk Insurance in Ukraine]. *Young Scientist*, no. 5 (57) (2018): 285-288.

Hrynchyshyn, Ya. M., and Prokopiuk, A. V. "Stan ta perspektyvy rozvytku strakhovoho rynku Ukrainy" [State and Prospects of Development of the Ukrainian Insurance Market]. *Molodyi vchenyi*, no. 3 (43) (2017): 622-626.

Klimovych, I. M., and Kozel, S. A. "Problemy strakhuvannia finansovykh ryzykiv v Ukraini" [Problems of Financial Risk Insurance in Ukraine]. http://www.rusnauka.com/36_PWMN_2010/Economics/77165.doc.htm

Maslo, A. I. "Ekonomichna sutnist, klasyfikatsiia ryzykiv yak ob'iektu upravlinnia na birzhovomu tovarnomu rynku" [Economic Essence, Classification of Risks as an Object of Management in the Commodity Market]. *Efektivna ekonomika*. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4749>

"Statystyka strakhovoho rynku Ukrainy" [Statistics of the Ukrainian Insurance Market]. *Forinsurer*. <https://forinsurer.com/stat>

Tanchak, Ya. A. "Neobkhdnist stvorennia fondu harantuvannia vyplat za dohovoramy strakhuvannia zhyttia" [The Need to Create a Guarantee Fund for Life Insurance Contracts]. *Intehratsiia Ukrainy u yevropeyskyi ta svitovy finansovyi prostir*. Lviv: Lvivskiy instytut DVNZ «Universytet bankivskoi spravy», 2018. 34.

Стаття надійшла до редакції 08.11.2019 р.